Het werk van de Goede Herder in Zijn kudde

Psalm 23:1
Psalm 119:88
Psalm 26:2
Psalm 147:2, 6
Psalm 43:3
Psalm 68:5
Lezen: Ezechiël 34: 1-17

Tekst: Ezechiël 34:15-17

Geliefde gemeente, wat heeft de Heere waargemaakt wat de profeet Jesaja eeuwen geleden heeft mogen profeteren aangaande de uitstorting van de Heilige Geest en ook dat grote werk wat de Heilige Geest hier op aarde zou doen. *Want Ik zal water gieten op het dorstige, en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten, en Mijn zegen op uw nakomelingen* (Jes. 44:3). Toen de Pinksterdag aanbrak, begon het te regenen. Toen kwam de milde regen van de Heilige Geest, die tegelijkertijd een overvloedige regen was, neer uit de hemel. Door één preek van Petrus werden 3000 mensen tot God bekeerd. Ze juichen nu allemaal boven, voor de troon. En het is niet bij die 3000 gebleven, want we lezen al in Handelingen 2 dat de Heere dagelijks tot de gemeente deed die zalig werden, zodat we in Handelingen 4 al het getal van 5000, alleen al in de stad Jeruzalem, tegenkomen. En als je verder gaat lezen in het boek Handelingen, van hoofdstuk 4 naar hoofdstuk 5, dan lees ik in vers 14: *En er werden er meer en meer toegedaan, die den Heere geloofden, menigten van beide mannen en vrouwen*.

Zo was de Heere Jezus Christus als de Grote Herder van Zijn kerk bezig om door die uitgestorte Geest en door de prediking van het Woord uit het ganse menselijk geslacht Zijn kudde te vergaderen, om vervolgens die kudde te gaan weiden en te legeren. Hij zal Zijn trouwe zorg betonen aan Zijn kudde. Zijn oog is dag en nacht open over Zijn kudde en Hij zal nauwkeurig op die kudde toezien. En dan weet deze Grote Herder van de schapen zo heel goed dat die kudden van Hem hier op aarde een gemengde kudde is.

Het kwam kort na de uitstorting van de Heilige Geest al openbaar in de christelijke gemeente te Jeruzalem. Want onder die ware schapen van de kudde van Christus bevonden zich ook schapen die dachten dat zij schapen waren, maar het niet waren. Ik hoef u toch alleen maar de namen van Ananias en Safira te noemen. Hoe heeft de Heere dat niet aangrijpend geopenbaard in het midden van de gemeenten! Hij richt als het ware tussen de een en de ander. Dat alles wat we zo zien in het begin van het boek Handelingen, zien we ook samengevat in onze tekst van deze morgen in Ezechiël 34, de verzen 15 tot en met 17.

En met de hulp van de Heere willen we ons met deze woorden gaan voorbereiden op het Heilig Avondmaal en wij schrijven als thema boven de prediking:

Het werk van de Goede Herder in Zijn kudde. Drie gedachten:

1. Hij weidt Zijn kudde.
2. Hij verzorgt Zijn kudde.
3. Hij onderscheidt Zijn kudde.

1. Hij weidt Zijn kudde

In onze tekst is de Heere Zelf aan het woord. Dat blijkt heel duidelijk. Hij is de Grote Herder Die woorden spreekt door middel van Zijn knecht Ezechiël. En wat zegt de Heere dan? *Ik zal*… Dan heb je al een preek! *Ik zal*… Snijdt alles van ons af, ook van dominees. *Ik, Ik zal Mijn schapen weiden, Ik zal ze legeren*, spreekt de Heere HEERE. Met deze woorden wil de Heere eigenlijk aangeven dat Hij als de Herder Zijn kudde van voedsel wil voorzien. Dat is de eerste betekenis van het Hebreeuwse woord, dat hier vertaald is met weiden. Hij zal zorgen dat er voedsel zal zijn voor die schapen en lammeren die tot Zijn kudde behoren. Maar Hij zorgt niet alleen dat dat voedsel er is, met dat voedsel voedt Hij ze ook. Hij geeft ze daadwerkelijk dat eten, zodat ze dat eten kunnen genieten. Dat ligt nu verklaard in dat woordje 'legeren'. Als een schaap gegeten heeft, gaat dat vervolgens neerliggen in die grazige weiden, weet je wel. En dan begint dat beest te herkauwen. Herkauwen, met de reine dieren. Dat voedsel wat naar binnen gekomen is, wordt vervolgens verwerkt.

Met dit beeld laat de Heere u zien wat Hij doet in de geestelijke kudde. Het is een overbekend bijbels beeld, waarin zo duidelijk openbaar komt hoe de Heere is te midden van Zijn kerk op aarde, hoe Hij daar werkt en hoe Hij daar in het bijzonder komt met het voedsel van Zijn Woord. Dat voedsel wat Hij gegeven heeft en dat voedsel wat Hij doet genieten, wat Hij een mensenkind door het geloof, zoals de Bijbel daarover spreekt, laat eten. Kijk, dat is het wat de Heere eigenlijk wil zeggen in vers 15: *Ik zal Mijn schapen weiden en Ik zal ze legeren*.

Maar als de Heere dat gaat doen, als Hij dus die schapen van voedsel gaat laten voorzien, dan veronderstelt dat natuurlijk dat ze dat voedsel nodig hebben. Het veronderstelt dat die schapen honger hebben en dat ze dat voedsel begeren om met dat voedsel verzadigd te mogen zijn. En zo is het ook. Want als we naar de context van onze tekst gaan kijken, dan blijkt het volk Israël voorgesteld te worden als een kudde. Maar er is geen geschikt voedsel meer voor hen, althans, ze krijgen het niet meer van de herders die over hen gesteld zijn. Want waar gaat het over in Ezechiël 34, het gaat over het volk Israël met de koningen die daarover gesteld zijn. Koningen die geroepen zijn om dat volk Israël te regeren met een herderlijk hart. Ze waren geroepen om het volk voor te gaan in het regeren en in het dienen van de Heere. Dat was de roeping van al die koningen die in Israël geregeerd hebben. En dan denk ik met name aan dat prachtige lied dat David gemaakt heeft in de tijd en gelegenheid dat zijn zoon Salomo ook koning werd. Het is Psalm 72 en hoe begint David dan? *Geef, HEER', den koning Uwe rechten, En Uwe gerechtigheid, aan des konings zoon om Uwe knechten te richten met beleid. Dan zal hij al Uw volk beheren, rechtvaardig, wijs en zacht, en Uw ellendigen regeren, hun recht doen op hun klacht*.

Maar dat deden de meeste koningen van Israël niet, zeker de laatste koningen niet, die regeerden vlak voor de ballingschap van Israël. Ze weidden en legerden het volk niet zoals de Heere dat van hen vroeg. Weet je wat ze wel deden? Het ging allemaal om hun eigen eer. Ze dachten alleen maar aan zichzelf en niet aan de kudde. Ze hadden het zielenheil van de kudde niet op het oog en ze gingen de kudde juist voor in afgoderij en eigenwillige godsdienst. Velen van het volk volgden deze ontrouwe herders. En de Heere zag het vanuit de hemel. Hij zag ook daarmee hoe het volk met hun koningen zich rijp maakte voor het oordeel van de ballingschap. En dat oordeel is gekomen. Het volk werd als schapen meegevoerd in de verstrooiing. De kudde werd verdreven naar alle kanten. Het volk werd verstrooid. En vers 6 laat ons weten dat er niemand meer was die naar de schapen vroeg. Er was niemand meer die hen opzocht in hun ellende.

Weet u wie er van die schapen daar het meest gebukt ondergingen in de dagen van Ezechiël? Dat waren nu juist degenen die de Heere van harte vreesden. Wat voelden zij zich in de steek gelaten door hun koningen! Wat leefden zij met een geestelijke honger! Wat misten zij het zuivere onderwijs uit Gods Woord! Ach, wie zal nu nog het goede kunnen doen zien aan deze aanmechtige

schapen? De bekende Engelse prediker Joseph Charles Philpot zegt zo mooi in een preek over deze tekst: “Maar als de mens hen in de steek laat, dan neemt de Heere het voor hen op. Ja, wat meer is, juist uit hun verlies zullen ze winst verkrijgen, een gezegende ruil van de kracht van de Schepper voor zwakheid van een schepsel, de goddelijke liefde en getrouwheid in plaats van menselijke verwaarlozing, wreedheid en waardeloosheid.” Want: *Ik, ja Ik, zal Mijn schapen weiden en Ik zal ze legeren, spreekt de Heere HEERE*.

Dan ligt alle nadruk in vers 15, zoals ook in vers 11, op dat woordje 'Ik'. Te midden van al die ontrouw is daar een Persoon Die boven alles uitsteekt en Die spreekt het vanmorgen: *Ik, ja Ik, zal Mijn schapen weiden en Ik zal ze legeren*. En als deze Grote Herder dat zegt, *Ik zal het doen*, dan blijkt daaruit dat Hij Zijn kudde kent. Dan weet Hij precies wie diegenen zijn die zo’n honger hebben naar het Woord, die zo uitzien naar het voedsel van deze Goede Herder. Dan weet Hij ook als geen ander waar nu de oorzaken liggen waarom die schapen zo’n honger moeten lijden. Ja, dan is Hij bij machte om die honger te stillen met het voedsel van Zijn Woord. O, wat weet de Goede Herder toch volmaakt wat al Zijn schapen en lammeren, een voor een, nodig hebben!

Ja, het is zelfs zo, als Hij ze gaat voeden met Zijn Woord, dan is Hij het ook Die een honger maakt naar dat Woord. Weet je dat? Dat is ook het werk van de Goede Herder. Dat lees ik letterlijk in de Bijbel, in Deuteronomium 8 vers 3: *En Hij, dat is de HEERE, verootmoedigde u, en liet u hongeren*. Met welk doel? Om hen te spijzen met Hemzelf. Dat is dat hemelse manna dat verborgen ligt. Hoe doet Hij dat? We gaan even vanuit vers 15 naar vers 11: *Zie, Ik, ja Ik, zal naar Mijn schapen vragen, en zal ze opzoeken*.

Dat is al zo’n wonder, gemeente, dat hier vanmorgen vanuit de Schriften de Goede Herder wordt voorgesteld, Die naar Zijn schapen vraagt, Die Zijn schapen zoekt. En waarom is dat zo’n wonder? Dan moet u eens een ogenblik bedenken wie de schapen nou zijn. Dat laat die Goede Herder weten vanuit Zijn eigen Woord. Ik geef u twee Bijbelplaatsen vanmorgen, uit het Oude Testament en het Nieuwe Testament. Dan lees ik in Jeremia 50 vers 6: *Mijn volk waren verloren schapen*. Jezus zegt in die overbekende geschiedenis van die Kanaänitische vrouw, in Mattheüs 15 vers 24: *Ik ben niet gezonden, dan tot de verloren schapen van het huis Israëls*.

Hier hebt u evangelie: Die Grote Herder zoekt verloren schapen. En als je dan bedenkt, in het Hebreeuws als in het Grieks, wat het woordje 'verloren' betekent, wordt het wonder nog groter. Het zijn schapen die ten dode zijn opgeschreven. Dat betekent 'verloren'. Onderhevig aan een drievoudige dood. Door eigen schuld daar terechtgekomen. Alle rechten op een kruimeltje genadebrood verzondigd. Eén recht overgehouden: dat is weggeworpen te worden in de rampzaligheid. En dan die Stem van de Herder: *Ik, ja Ik, zal naar Mijn schapen vragen, en Ik zal ze zoeken*.

Die schapen die in ons Bondshoofd Adam bij God zijn weg gedwaald. Wij dwaalden allen als schapen. In het Paradijs is dat toch al begonnen. Toen is de zonde in de wereld en in ons hart gekomen. Wat een grote scheiding brengt die zonde teweeg tussen God en een mens! En zo worden wij nu geboren, kinderen, jongeren en ouderen, als verlorenen, ten dode opgeschrevenen. Weet u nu wat de ellende van zo’n verloren schaap is? Een mens kan zichzelf nooit meer terugbrengen bij God. Het is zelfs zo erg dat de mens van nature niet eens meer wil. Wordt dan het wonder niet nog groter dat machteloze, verloren, onwillige schapen door deze Herder nochtans worden gezocht en dat Hij naar hen vraagt?

Wordt het ons niet heerlijk geïllustreerd in die ontroerende gelijkenis in Lukas 15? O, zie Hem gaan, voor die éne. Is er misschien iemand vanmorgen hier, die éne, die in de diepte verloren ligt? Daar gaat die goede Herder, door de woestijnen, door de nacht, over de bergen, door de ravijnen heen,

niets en niemand kan de Goede Herder tegenhouden. Omdat er een schaap is waarvan Hij gezegd heeft: *Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, en daarom ga Ik u trekken, daarom ga Ik naar u vragen, daarom ga Ik u zoeken*. En dan blijft die Herder net zolang zoeken en roepen totdat Hij dat schaapje vindt. Ja, inderdaad, dan vindt Hij het verloren, dan vindt Hij het ten dode opgeschreven, dan vindt Hij het afgedwaald, maar wel als een schaap dat daar door Zijn genade ook achter gekomen is. Die daar in de ellende ligt te roepen om hulp.

Hoe zegt Psalm 116 het ook alweer? Daar heb je nu het hart van een mensenkind die aan de weet gekomen is dat hij een verloren schaap is: *Ik lag gekneld in banden van den dood, daar de angst der hel mij alle troost deed missen; ik was benauwd, omringd door droefenissen; maar riep den HEER' dus aan in al mijn nood.* Zit hier vanmorgen een schaap in de nood van zijn leven, misschien wel in een diep ravijn gevallen? En hoort die Goede Herder je stem van binnen in je ziel: *Och HEERE, och, wierd mijn ziel door U gered!* O, luister eens! T*oen hoorde God; Hij is mij liefde waardig*.

Ik zal naar Mijn schapen vragen, Ik zal ze zoeken. Kijk, zo maakt Hij die schapen hongerig. En Hij laat ze niet in hun verlorenheid liggen, maar Hij is vol ontferming over zo'n verloren schaap. Waar niemand naar zo'n schaap vraagt, waar niemand zo'n schaap zoekt, waar niemand zorg draagt voor de ellendige toestand van die ziel, is het Christus: *Ik zal naar Mijn schapen vragen, Ik zal ze zoeken*, om ze vervolgens te weiden en te legeren in Zijn nabijheid, om hen te verzadigen met dat heerlijke voedsel van Zijn Woord. Om in verwondering die Herder te horen zeggen: *Ik ben gevonden van degenen, die naar Mij niet vraagden; Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten* (Jes. 65:1).

Om in de nabijheid van die Herder ook dat kostelijke voedsel uit Jesaja 53 te mogen krijgen: *Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons een iegelijk naar zijnen weg; maar de HEERE heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen. En als dezelve geeist werd, toen werd Hij verdrukt; doch Hij deed Zijn mond niet open; als een Lam werd Hij ter slachting geleid, en als een schaap, dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open*.

Kijk, gemeente, zo weidt en leger die Grote Herder der schapen Zijn kerk. In die weg maakt Hij plaats voor Zichzelf en in die weg maakt Hij ook plaats voor die rijke zegen, voor dat kostbare voedsel, wat Hij zo heel bijzonder aan Zijn tafel wil geven aan Zijn kerk, aan Zijn hongerige kudde. En dat doet deze Herder op onderscheiden wijze. En dat blijkt ook zo duidelijk uit vers 16, waar Hij Zijn zorg voor die kudde omschrijft. Dat brengt ons bij onze tweede gedachte.

2. Hij verzorgt Zijn kudde

Ja, die Herder doet zo'n heerlijk werk, gemeente. Hij vraagt naar die schapen, Hij zoekt ze op, Hij gaat ze weiden, Hij gaat ze legeren. En dat betekent heel concreet, ik heb het al aangestipt vanmorgen, dat Hij komt met Zijn Woord. Met dat Woord gaat Hij spreken tot die kudde. Dat Woord wordt als voedsel voor die kudde. Hij laat dat voedsel eten, zodat die schapen en die lammeren de kracht van dat Woord ervaren en de persoonlijke toepassing van het Woord mogen kennen. Dat wordt in de Bijbel ook wel geïllustreerd met het eten van Gods Woord als een geloofsdaad. Ja, Hij laat dat Woord van God zo werken in het hart van Zijn afzonderlijke schapen dat er een zegen van uitgaat voor hart en leven. En als dat gebeurt, dan laat Hij die schapen bij tijden neerliggen in die grazige weide. Daar mogen ze gelegerd zijn bij de Herder.

Dat effect van dat Woord, gemeente, dat is nodig en dat blijft nodig. En ik kan dat niet genoeg benadrukken, maar dat effect van dat Woord gaat altijd aan het Avondmaal vooraf. God bekeert geen mensen aan het Avondmaal. God geef geen eerste genade aan het Avondmaal, dat doet Hij

door het Woord. Door het Woord moet het geloof gewerkt worden, opdat het versterkt wordt aan de bediening. Zo spreekt onze Heidelbergse Catechismus erover. Als de onderwijzer in Zondag 25 gaat vragen naar de oorsprong van het geloof, dan antwoordt de leerling: *Dat geloof komt van de Heilige Geest, Die het geloof in onze harten werkt door de verkondiging van het heilige Evangelie en sterkt door het gebruik van de sacramenten*. Dat is de volgorde.

Wat een wonder als de Goede Herder dat zo doet en je dat zo ook mag bemerken en ondervinden door het werk van Zijn Geest, voor het eerst, en steeds weer opnieuw. Want wat blijkt: in die kudde van die Goede Herder zijn allemaal verschillende schapen en lammeren, en die zijn er niet allemaal hetzelfde aan toe. En dat weet de Herder. Hij kent de onderscheiden legeringen, toestanden van al die verschillende schapen en lammeren. En dan weet Hij precies wat elk van hen zo heel persoonlijk, elke keer weer, nodig heeft, ook in een week van voorbereiding op het Heilig Avondmaal.

Ja, dan weet Hij het wel dat er van die schapen zijn die met een sterk verlangen uitzien naar Zijn gemeenschap aan de tafel des Heeren. Dan weet Hij dat er schapen zijn die branden van verlangen. Om een ogenblik, mag ik het een heel teer zeggen, hun hoofd te leggen op de borst van Christus, om Zijn liefdeshart te horen kloppen, in de weg van het ontvangen van een stukje gebroken brood en vergoten wijn. Dan weet Hij dat er schapen in Zijn kudde zijn die het in de stilte verzuchten: *O, dat mijn Liefste kwame tot Zijn hof.*

Maar Hij weet ook als het totaal anders is en dat de legering van die schapen totaal anders kan zijn. En dat vinden we met name in vers 16. Daar horen wij de Herder spreken over verloren schapen, weggedreven schapen, gebroken schapen en kranke schapen. Dat zijn schapen die er ellendig aan toe zijn. Dat zijn schapen die daarom juist zo tegen dat Avondmaal opzien, die zo verward zijn als het weer voorbereiding wordt op de bediening. Maar laten we nu eens gaan luisteren wat dat voor schapen zijn en vooral eens letten op wat de Goede Herder met die schapen doet.

Ten eerste, er zijn verloren schapen binnen die geestelijke kudde van Christus. Ja, ik hoor het je wel zeggen: “Maar dominee, dat kan toch niet? In Christus’ kudde zijn toch geen verloren schapen meer?” Nee, dat klopt. Het zijn allemaal behouden schapen in die geestelijke kudde, voor wie Christus Zijn bloed heeft gestort als het Lam. Allemaal zijn ze behouden en niet een van die schapen die Hij behouden heeft, kan nog verloren gaan. Het kan niet, je hebt gelijk. Binnen die kudde zijn ten diepste geen verloren schapen. Maar dat laat niet weg dat er wel eens kinderen van God kunnen zijn, gelovigen kunnen zijn, schapen kunnen zijn, die na ontvangen genade in zo’n ellendige toestand terecht kunnen komen dat ze voor hun waarneming zich verloren voelen.

Weet u wanneer dat gebeurt? Bijvoorbeeld als de Heere diepere ontdekkingen geeft van de zonde. Als Hij diepere ontdekkingen geeft die gepaard gaan met het eisend recht van God en je het niet meer doen kunt met wat er geweest is. Of als een schaap in de zonde gevallen is. Of als dat schaap opgejaagd wordt door die brullende leeuw, de duivel. Dan kan het zijn alsof zo’n schaapje van de Goede Herder zich in hun waarneming verloren voelt. Maar wat doet die Herder dan? Dan zoekt Hij ze op. En dat woordje 'zoeken' betekent dan: Hij eist ze op. Om ze opnieuw uit die banden te verlossen waarin ze gekomen zijn. En hoe doet Hij dat? Dan gaat Hij Zijn bloed tonen, dat kostbare bloed waarmee Hij al die banden reeds verbroken had. Dan gaat Hij openbaren dat Hij aan het recht van God voldaan heeft, dat Hij de duivel overwonnen heeft en dat niet een van Zijn schapen ooit, door wie dan, uit Zijn Middelaarshanden ooit gerukt kan worden. Wat een liefdevolle zorg van de Herder voor een verloren schaap!

Er zijn ook weggedreven schapen. Wat zijn dat voor schapen? Dat zijn schapen – want het woord staat in een passieve zin in onze tekst – die bij de Herder weggelokt zijn in een zwak ogenblik in het geestelijke leven. Dat zijn schapen die weer zo aards geworden, zo aards gericht, zo wereldsgezind, vanwege de verleidingen van de duivel en de wereld. Die onbedacht, en soms wel eens bedacht, hun Herder hebben verloren. En als ze er weer achterkomen in welke toestand ze terechtgekomen zijn, als zo'n weggedrevene, dan voelen ze zich een verstotene, zoals dat woordje 'weggedreven' ook kan betekenen. En wat wordt het dan bang. Wat zien ze dan hun eigen zwakheid! Wat zien ze dan die listige omleidingen van de duivel! En wie kan ze uit die strikken weer verlossen? Wie kan ze uit die eenzaamheid weer verlossen? Hoe komen ze weer in de gemeenschap met hun Herder? *Hij brengt het weggedrevene weder*. Hij doet het, de goede Herder. Hij bekeert die weggedreven schapen weer van hun boze wegen. Wat een liefdevolle zorg van de Herder!

Er is nog een derde categorie: gebroken schapen. Wat zijn dat voor schapen? Dat zijn schapen die zwak gemaakt zijn, zoals dat woordje betekent, en die daarmee afhankelijk gemaakt zijn. En weet je wie dat gedaan heeft? Dat heeft de Herder gedaan. Jongens en meisjes, luister eens. Ik heb het wel eens iemand horen vertellen die veel verstand had van het herdersleven. En die zei: een echte herder kent ook schapen in zijn kudde die elke keer weer neigen af te dwalen. En wat doet een herder dan? Dan moet hij zo'n schaap wel eens een tik geven met die staf die in zijn hand is. Nou, dat voelt dat schaap natuurlijk: weer een tik, bij mij blijven, lief schaap. Maar dat schaap gaat toch elke keer weer weg. En dan gebeurt het wel eens bij echte herders – het lijkt gemeen, maar het is liefde, zo heb ik gehoord – dat zo'n herder wel eens het pootje breekt. Dan kan het schaap niet meer weglopen.

En zo zorgt die Herder ervoor dat er in Zijn kudde ook gebroken schapen zijn. Dan komt Hij met Zijn beproevingen. Dan legt Hij een kruis op, om te laten zien hoe zwak van moed en klein van krachten die schapen zijn en blijven in zichzelf. En weet je wanneer Hij dat met name doet? Als Gods kinderen weer toegeven aan hoogmoed, aan dat akelige, Godonterende 'ik'. Dan breekt Hij je. Maar niet om je gebroken te laten. *Die gebroken zal Ik verbinden*. En hebben we samen toch van dat liefdevolle werk van die Herder gezongen? *Hij heelt gebrokenen van harte, En Hij verbindt ze in hun smarten, Die in hun zonde en ellende Zich tot Hem ter genezing wenden*.

Dan de vierde categorie, kranke schapen. Nee, daar wordt niet mee bedoeld een ziek schaap. Maar het Hebreeuwse woord dat hier gebruikt wordt, betekent eigenlijk: bedroefd, bekommerd. Kijk, dat zijn nu die schapen die nog zo ongeoefend zijn in het geloof, in de hoop en in de liefde. Het zijn de zwakgelovige schapen in de kudde. Misschien wel lammetjes, die zo heen en weer worden geslingerd als het gaat om dat geestelijke leven. Die nog zo zuchten en wenen vanwege hun zonde. Die wel een zicht hebben op die Goede Herder, maar die dat verzekerde geloof zo missen dat Hij hen gekocht heeft met Zijn dierbaar bloed. O ja, ze dorsten ernaar. Het zijn die armen van geest, het zijn die bedroefden van hart.

Kijk nu toch eens wat die Herder doet. *Hij zal juist diegene gaan sterken*. Hij gaat juist datgene versterken. Weet u wat Hij nu juist met deze kranke, bedroefde schapen doet? Hij maakt het waar: *De HEER' is zo getrouw als sterk, Hij zal Zijn werk voor mij vollenden*. En daarom komen die kranke, bedroefde schapen er nooit bovenuit: *Verlaat niet, wat Uw hand begon, O Levensbron, wil bijstand zenden*.

Wat een zorgen hè? Wat een lieve Herder. En Hij houdt er nu nooit mee op om zo met die kudde, een voor een, bezig te zijn. En zal Hij dan niet weten wat Zijn kinderen nodig hebben, ook als het gaat om de voorbereiding op het Heilig Avondmaal. Zal Hij dan niet weten wat Zijn kinderen zondag

nodig hebben aan Zijn tafel? O volk van God in ons midden, hoe klein of groot u bent, ga dan de week maar in. Ja, beproef jezelf maar, maar laat niet na met de bruid uit het Hooglied te bidden: *Zeg mij aan, Gij die mijn ziel liefhebt, waar Gij weidt, waar Gij de kudde legert in den middag; want waarom zou ik zijn als een, die zich bedekt bij de kudden van Uw metgezellen?* (Hoogl. 1:7)

En hieruit kunnen wij wel opmaken dat die Goede Herder Zijn kudde door en door kent, die Hij gekocht heeft met Zijn bloed. Voor wie Hij dat onbevlekte Lam wilde zijn. Maar Hij ziet ook, te midden van Zijn geestelijke lammeren en schapen, dat er ook anderen zijn, die het geestelijke leven missen. Hij maakt onderscheid. Onze laatste gedachte.

3. Hij onderscheidt Zijn kudde

Dan wil ik u tenslotte op twee onderscheidingen wijzen die vanuit de tekst en de context naar ons toe komen. Het eerste onderscheid wat de Goede Herder maakt in Zijn kudde is tussen bekeerde mensen en onbekeerde mensen. En die onbekeerde mensen worden omschreven als vette en sterke schapen. Daar worden mensen mee bedoeld die in zichzelf rijk en verrijkt zijn, die genoeg hebben aan wat uitwendige godsdienst, die openbaar komen in een hele wettische godsdienst, er kan eigenlijk niks mee door. Het zijn mensen die ten diepste in hoogmoed leven. Ze menen het beter te weten dan anderen. Het zijn mensen die geen geestelijk leven bezitten. En zulke mensen mogen niet aan de tafel des Heeren komen. Aangrijpend, aangrijpend. Want dan kunnen ze ook niet in de hemel komen.

Het zijn zelfgenoegzame, hoogmoedige mensen. Ik ben geen hartenkenner, maar mijn Zender wel. En wat zegt de Heere Jezus als de Herder van de kudde? *Het vette en het sterke zal Ik verdelgen, Ik zal het weiden met oordeel*. Weet u wat de Heere hier zegt? Als zo'n vet, sterk schaap blijft volharden in een onbekeerd leven, hoe godsdienstig het ook aan de buitenkant lijkt, kan het oordeel der verharding komen. En dan moet u het horen, u die het betreft vanmorgen, wat Christus tegen u zegt: *Gij zegt: Ik ben rijk, en verrijkt geworden, en heb geens dings gebrek; en gij weet niet, dat gij zijt ellendig, en jammerlijk, en arm, en blind, en naakt*. En dan is Christus zo bewogen met uw harde hart, zondaar, dat Hij er in liefde en welmenendheid wat aan toevoegt, aan deze scherpe ontdekking en analyse van je leven: *Ik raad u, dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk moogt worden; en witte klederen, opdat gij moogt bekleed worden, en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt* (Openb. 3:17-18).

Dit is een boodschap voor onbekeerde zondaren. En alleen als dit werkelijk door genade waar wordt wat de Heere Jezus zo juist liet weten, dan zal Hij u als een Herder gaan weiden en legeren. En alleen dan, in die weg, komt er plaats voor de tafel des Heeren. Dat is de eerste onderscheiding.

En nu de tweede onderscheiding. Dan neem ik u mee naar vers 17: *Want gij, o Mijn schapen, de HEERE HEERE zegt alzo: Ik zal richten tussen kleinvee en kleinvee, tussen de rammen en de bokken*. En vanwege de Hebreeuwse constructie ga ik de zin even iets anders aan u voorlezen, zodat u begrijpt wat er ten diepste mee bedoeld wordt: *Ik zal richten tussen de schapen van Mijn weide, tussen het kleinvee der rammen en het kleinvee der bokken*. Dus hier wordt de kudde voorgesteld als kleinvee. Er zijn de schapen en de geiten. En het ene deel van dat kleinvee bestaat uit de rammen en het andere deel bestaat uit bokken. Nochtans heet heel die groep kleinvee. Aan de buitenkant lijkt er geen verschil, maar des te meer aan de binnenkant.

En in vers 20 wordt het uitgelegd. Dat kleinvee, een deel van dat kleinvee is vet, maar daar nu in een positieve betekenis, bedeeld met genade. En een ander deel is mager, die kent het

genadeleven niet. Welk onderscheid wordt hier gemaakt? Onze kanttekenaren hebben het recht gezien. Zij zeggen: “De mening is: Ik zal de oprechte gelovigen van de huichelaars, die in Mijn kerk zijn, onderscheiden.”

Dominee, moet dat nou ook nog? Ik wil zo graag dat je eerlijk met je ziel omgaat. Het gaat over zulke grote dingen, het gaat om de eeuwigheid. Het moet gepredikt worden. Te midden van die kudde zijn huichelaars, hypocrieten, geestelijke toneelspelers. Aan de buitenkant is het niet te zien. Ze lijken op kinderen van God. Ze doen zo en ze spreken zo. Ze kunnen met Orpa wenen aan de hals van Naomi. Ze kunnen als een Ezau belijdenis van hun zonde doen. Ze kunnen als een Simon de tovenaar zeggen dat ze in de Heere Jezus geloven. Ze kunnen als een Demas een helper zijn van Paulus. Ze kunnen als een Judas een ambt bekleden in de kerk. Aan de buitenkant lijkt het echt. Maar zo las ik ergens bij een oudvader: van binnen zijn ze goddeloos.

En ja, die horen natuurlijk ook niet aan de Tafel. De praktijk is, ze kunnen er wel zitten. Deze mensen hebben geen bevindelijke kennis van God, van zichzelf niet, en van Christus niet. De apostel Paulus zegt van hen: *Want die onwaardiglijk eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelven een oordeel, niet onderscheidende het lichaam des Heeren* (1 Kor. 11:29). Dan begrijp je niet de diepe betekenis van het gebroken brood en de vergoten wijn. Ja, zelfs je ziel gaat er niet naar uit. Zelfs ten diepste kennen deze mensen niet die echte dorst, waarover we tijdens de psalmzangavond nog zo teer over gesproken hebben. Die dorst naar God, die dorst naar Christus, ze kennen het niet. Ze denken het wel, maar ze hebben het niet.

O, dat de Heere zulke zou ontmaskeren en dat ze echt eens bedroefd zouden worden over hun zonden, die onberouwelijke droefheid, die een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt. Kijk, wie daar nu geen vreemde van is, die kan juist bij tijden zo bang zijn om zo’n huichelaar te zijn. En het kan best gebeuren dat je vanmorgen weer totaal moedeloos wordt. Houdt nog even moed. Vanmiddag gaan we verder in de Dordtse Leerregels. Maar ik weet het wel, ook uit eigen ondervinding, wat een aanvechting, wat een moedeloosheid en een hopeloosheid als je hoort dat de Heere gaat richten tussen kleinvee en kleinvee.

Maar weet je wat een echt schaap en een echt lam nooit, nooit zal doen? Die zal niet zomaar voortleven. Als het werk echt is en je hoort van dat nabijkomende werk wat erop lijkt, dan drijft het je weer uit naar die Herder. En dan zeg je: “Heere, maak het echt als het niet echt is, maar U weet toch wat er hier van binnen is gebeurd?” En weet je, dan gaat Hij ervoor zorgen dat je het weer aan de weet komt en dat je het weer gaat geloven dat het Zijn werk in je hart is. Want Hij heeft het beloofd. En leg je vinger er maar bij, aangevochten zondaar, bestreden zondaar: *Ik zal… weer, Ik zal… Ik zal geven dat hun werk in der waarheid zal zijn, en Ik zal een eeuwig verbond met hen maken* (Ezech. 37:26).

O, laten we dan maar veel op de knieën terechtkomen met het gebed: *Zend, HEERE, Uw licht en waarheid neder. En breng mij, door dien glans geleid, tot Uw gewijde tente weder. Dan klimt mijn bange ziel gereder, ten berge van Uw heiligheid, daar mij Uw gunst verbeid.* (Ps. 43:3).

Amen.